

МАУП

МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ
ПЕРСОНАЛОМ
Придунайська філія
Кафедра права

Затверджую
Директор ІФ ПрАТ «ВНЗ
«МАУП»
проф. Гуменишова Г.Р.
«12» вересня 2023 р.

Схвалено на засіданні кафедри права
Протокол №2 від 12 вересня 2023 р.

Завідувач кафедри,
к.ю.н., доцент Федосєєв П.М.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК16 Конституційне право

спеціальності:	081 «Право (шифр і назва спеціальності)
освітнього рівня:	Бакалавр (назва освітнього рівня)
освітньої програми:	081 «Право» (шифр і назва освітньої програми)

Ізмаїл 2023

Розробник си­ла­бу­су нав­ча­ль­ної дис­ци­п­лі­ни:

Бальжик Ірена Анатоліївна, к.ю.н., доцент, доцент кафедри права.

Викладач:

Бальжик Ірена Анатоліївна, к.ю.н., доцент, доцент кафедри права.

Си­ла­бу­с роз­гля­ну­то і зат­вер­д­же­но на засі­дан­ні ка­фе­дри пра­ва
Про­то­кол № 2 від 12 вер­ес­ня 2023 р.

Завідувач кафедри, к.ю.н, доцент Федосєєв П.М.

Си­ла­бу­с по­год­же­но з ган­тан­том (керів­ни­ком) освіт­ньої про­гра­ми 081
«Право» 12 вер­ес­ня 2023 р.

Керівник (ган­тан­т) освіт­ньої про­гра­ми Федосєєв П.М.

Си­ла­бу­с пе­ре­ві­ре­но «12» вер­ес­ня 2023 р.

Зас­ту­п­ник ди­рек­то­ра Лі­ган­ен­ко І.В.

Пролонговано:

- на 20__/20__ н.р. (_____) (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № __

- на 20__/20__ н.р. (_____) (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № __

- на 20__/20__ н.р. (_____) (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № __

- на 20__/20__ н.р. (_____) (ПІБ), «__»__ 20__ р., протокол № __

ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом»

Придунайська філія

Кафедра права

Назва дисципліни	<u>Конституційне право України</u>
Викладач (-і)	Бальжик Ірена Анатоліївна
Портфоліо викладача (-ів)	--
Контактний тел.	--
Е-mail:	pravokafedrapf@gmail.com
Сторінка дисципліни на сайті	http://izmail.maup.com.ua
Консультації	Графік консультацій: – другий, четвертий четвер місяця – 15.00 - 17.00

1. Коротка анотація до дисципліни «Конституційне право України»

Вивчення курсу «Конституційне право України» дозволяє студентам опанувати положення Конституції України, інших джерел конституційного права, що регламентують: засади конституційного ладу України, правовий статус і повноваження органів державної влади і місцевого самоврядування, правовий статус людини і громадянина в Україні, засади територіального устрою України та місцевого самоврядування в Україні.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Конституційне право України» є надання студентам систематизованого матеріалу в сфері конституційно-правових відносин. Вивчення цієї галузі права передбачає процес усвідомлення студентами значення Конституції України як Основного Закону держави та суспільства, як найвищої політичної та духовної цінності нації. Шляхом детального аналізу питань конституційного права повинні бути підвищені не тільки загально-юридичні знання студентів, а й рівень відчуття себе повноцінними членами українського громадянського суспільства.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Конституційне право» є формування у майбутніх фахівців: знань про: поняття «конституційне право України», його місце в системі галузей публічного права; основні положення теорії конституціоналізму та конституції; систему і зміст основних конституційно-правових інститутів; систему конституційного законодавства України; зміст прав людини і основоположних свобод; механізм реалізації та захисту прав і свобод людини та громадянина; засади конституційного ладу України; конституційно-правове регулювання питань організації та діяльності органів державної влади; поняття та конституційні засади територіального устрою України; засади місцевого самоврядування; вмінь: володіти конституційно-правовими поняттями та категоріями; вміти аналізувати норми різних конституційно-правових актів; застосовувати нормативну базу з конституційного права для вирішення науково-практичних завдань; відслідковувати зв'язки норм конституційного права з нормами інших галузей права; визначати сутність конституційної системи органів державної влади та їх правосуб'єктність.

3. Формат курсу - очний (*offline*) та/або дистанційний (*online*)

4. Програмні результати навчання (інтегральна, загальні та спеціальні (фахові) компетентності)

Компетентність	Ступінь сформованості компетентності
КК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі правничої діяльності	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програми
Загальні компетентності / Soft-skills (ЗК) :	
ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програм
ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програм
ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програм
ЗК14. Цінування та повага різноманітності і мультикультурності	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програм
ЗК15. Прагнення до збереження навколишнього середовища.	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програм
Спеціальні (фахові) компетентності / Hard-skills (ФК)	
СК3. Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програм
СК7. Здатність застосовувати норми та інститути права, зокнайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програм
СК8. Здатність застосувати правові принципи та доктрини	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програм
СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ	Частково. Разом з іншими освітніми компонентами освітньої програм

Результати навчання відповідно до Стандарту вищої освіти за спеціальністю 081 «Право» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (РН):

- РН3** Проводити збір та інтегрований аналіз інформації з різних джерел.
- РН18** Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи
- РН19** Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

5. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
навчальна дисципліна «Конституційне право України»		
Курс	2	2

Семестр	3-й	3-й
Обсяг кредитів	3	3
Обсяг годин, в тому числі:	90	90
Аудиторні години:	26 лекційних та 20 семінарських (практичних) годин	10 лекційних та 6 семінарських (практичних) годин
Модульний контроль	1 модульна контрольна робота	-
Самостійна робота Індивідуальне науково-дослідне завдання	44 години	74 години
Форма семестрового контролю	Екзамен	Екзамен

6. Статус дисципліни: цикл професійної підготовки, обов'язкова дисципліна

7.Пререквізити (перелік попередньо прослуханих курсів): Вивчення курсу «Конституційне право» (для бакалаврів) передбачає наявність знань із базового курсу «Історія держави і права», «Теорія держави і права», «Державне будівництво та місцеве самоврядування, які викладаються для студентів першого освітнього рівня (бакалавр).

8. Технічне й програмне забезпечення /обладнання:

1. Програмне забезпечення для доступу до законодавчої бази на сайті: www.rada.gov.ua/laws

2. Програмне забезпечення для доступу на сайт «Судова влада України»: <https://court.gov.ua/>

3. Програмне забезпечення для доступу на сайт с «Єдиним державним реєстром судових рішень»: reestr.court.gov.ua/

4. Дидактичні матеріали: таблиці, стенди. Мультимедійний проектор з функцією підключення до пристроїв відтворення зображення; екран проектора; ноутбук.

9. Політика курсу.

Студент дотримується правил академічної доброчесності відповідно до «**Положення щодо впровадження системи академічної доброчесності в Придунайській філії ПрАТ «ВНЗ «МАУП»**, ухваленого рішенням Вченої ради Придунайської філії ПрАТ «ВНЗ «МАУП» (протокол № 7 від 27.08.2020 р.) та «**Положення щодо впровадження системи забезпечення академічної доброчесності кафедри права Придунайської філії ПрАТ «ВНЗ «МАУП»** (протокол засідання кафедри права від 30.06.2020 р., ухвалено рішенням Вченої Ради Придунайської філії ПрАТ «ВНЗ «МАУП» від 27.08.2020 р.).

Вимоги викладача:

- обов'язкове відвідування навчальних занять;
- активність студента під час практичних занять;
- своєчасне виконання завдань самостійної роботи;
- відпрацювання занять, що були пропущені або не підготовлені (незадовільні оцінки) на консультаціях;
- опрацювання теоретичного матеріалу та практичних завдань, які надані в курсі «Конституційне право України» на платформі Google Classroom (код класу надається викладачем на першому занятті).

Не допустимо:

- пропуск занять без поважних причин;

- запізнення на заняття;
- користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття (за винятком дозволу викладача при зверненні до текстів нормативно-правових актів, а також при необхідності виконання певних завдань, передбачених навчальною дисципліною);
- списування та плагіат.

Реферативні роботи студент виконує самостійно, з обов'язковим посиланням на джерела інформації та самостійно перевіряє їх онлайн на безкоштовних сервісах на наявність плагіату.

Розподіл балів, що присвоюються студентам з навчальної дисципліни «**Конституційне право України**», є сумою балів за виконання семінарських (практичних) завдань та за самостійну роботу, індивідуально-дослідні завдання з врахуванням балів, отриманих під час екзамену.

Студент, який не з'являвся на заняття (незалежно від причин) повинен відпрацювати пропущені заняття (незалежно від причини пропуску) та відпрацювати незадовільні оцінки під час консультацій.

10. Схема курсу СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

НАЗВА ЗМІСТОВНИХ МОДУЛІВ І ТЕМ	КІЛЬКІСТЬ ГОДИН							
	Денна ф/н				Заочна ф/н			
	Усього	в тому числі			Усього	в тому числі		
		Л	Пр	СРС		Л	Пр	СРС
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>
Модуль 1.								
Змістовний модуль 1. Загальні положення конституційного права								
Тема 1. Конституційне право України – провідна галузь національного права, складова юридичної науки, навчальна дисципліна	7	2	1	4	8	2	-	6
Тема 2. Конституційно-правова відповідальність в контексті юридичної відповідальності	7	2	1	4	8	2	-	6
Тема 3. Конституційно-правові засади конституційного ладу України	7	2	1	4	8	-	2	6
Тема 4. Теорія Конституції України	7	2	1	4	6	-	-	6
Тема 5. Конституційно-правовий статус людини та громадянина в Україні	8	2	2	4	8	2	-	6
Тема 6. Організація і здійснення державної влади в Україні	8	2	2	4	8	-	2	6
Тема 7. Виборче право та виборчий процес	10	4	2	4	9	2	-	7
Тема 8. Конституційно-правовий статус Верховної Рад України та організація її роботи	8	2	2	4	8	2	-	6
Тема 9. Конституційно-	6	2	1	3	8	-	2	6

правовий статус Президента України								
Тема 10. Органи виконавчої влади в Україні: конституційно-правовий статус	6	2	1	3	7	-	-	7
Тема 11. Органи судової влади та організація їх роботи	7	2	2	3	6	-		6
Тема 12. Конституційний Суд України	7	2	2	3	6	-	-	6
МКР №1 (для денної форми навчання)	2	-	2	-	-	-	-	-
Разом по модулю:	90	26	20	44	90	10	6	74
Форма контролю: екзамен								

11. Форми і методи навчання

Основними видами навчальних аудиторних занять є *лекції, семінарські заняття, консультації*.

При викладанні *лекційного матеріалу* передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як лекції-бесіди, лекції-візуалізації, лекція-консультація.

Лекція-бесіда забезпечує безпосередній контакт викладача з аудиторією і дозволяє привернути увагу студентів до найбільш важливих проблематичних питань з відповідної теми, визначити у процесі діалогу особливості сприйняття навчального матеріалу. Ви маєте можливість обміркувати поставлені запитання, робити самооцінку рівня своєї підготовки, навчитися самостійно формувати та обґрунтовувати власну позицію, висновки і узагальнення.

Лекція-візуалізація включає візуальну форму подачі лекційного матеріалу за допомогою технічних засобів навчання. Читання такої лекції зводиться до розгорнутого або короткого коментування викладачем візуальних матеріалів, що переглядаються.

Лекція-консультація є поєднанням викладу нової навчальної інформації лектором з постановкою запитань. Лектор консультує студентів у ході лекційного викладу, що сприяє кращому засвоєнню ними навчального матеріалу. Вона може проводитись за різними сценаріями: запитання – відповіді; запитання – відповіді – дискусія.

При проведенні *семінарських занять* передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як-то: робота у малих групах, рольові ігри, дискусія, публічні виступи, виступи з опонуванням, групові проекти та кейс-завдання.

Студенти опрацьовують інформацію з наукових, навчальних та лекційних джерел, в тому числі за допомогою всесвітньої мережі Інтернет і бібліотек, під час занять виконують усні та письмові завдання, виступають із доповідями та презентаціями, що можуть бути підготовленими як у групі, так і індивідуально, моделюють поведінку у конкретних ситуаціях.

Програмою курсу також передбачено **індивідуальні завдання**.

12. Система оцінювання та вимоги.

Оцінювання знань здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП» (<https://drive.google.com/file/d/1ENRncPY-dU2qLke7awVKn1OdfG88Hg8D/view>)

Результати поточних досягнень студента (РПД)

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	3-й семестр	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	13	13
Відвідування семінарських занять	1	10	10
Робота на семінарському занятті	10	90	90
Виконання завдань для самостійної роботи	5	10	50
Виконання модульної роботи	25	1	25
Виконання ІНДЗ (науковий реферат, презентація, доповідь на конференції)	30	1	30
Разом		-	218
Максимальна кількість балів – 218 балів			
Розрахунок: $218 : 100 = 2,18$			
Студент набрав X балів; розрахунок: $X : 2,18 =$ загальна кількість балів.			

13. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Самостійна робота передбачає опрацювання лекційного матеріалу, навчальної літератури, нормативно-правових актів, підготовка до семінарських занять, самостійне розв'язання задач – казусів по темах.

До методів СРС, що сприяють індивідуалізації та інтенсифікації освітнього процесу, відносимо: проблемно-пошукові (опрацювання першоджерел, вивчення нормативно-законодавчої та правової бази, самостійне вирішення практичних завдань); методи проектного навчання (участь у круглих столах); колективної розумової діяльності (групові ситуаційні завдання), застосування новітніх інформаційно-комунікаційних технологій (унаочнення запропонованого викладачем навчального матеріалу, підвищення мотивації студентів до самостійної роботи за рахунок її наближення до реальних умов майбутньої професійної діяльності).

Критерії оцінювання завдань для самостійної роботи:

- змістовність – 3 бали;
  - відповідність діючому законодавству та стилю оформлення – 2 бали;
- Максимальна кількість балів за одну тему (одиницю) цієї роботи – 5 балів

Індивідуальні завдання: індивідуальне науково-дослідне завдання (написання рефератів, підготовка презентацій, виступ на конференції з підготовкою тез доповідей та презентацій – для студентів денної форми навчання).

Критерії оцінювання ІНДЗ:

- повнота розкриття теми, дотримання діючого законодавства, матеріалів юридичної практики – 10 балів;
- якість інформації – 10 балів;
- самостійність, креативність, для доповідей на конференцію, наукових рефератів та презентацій – 10 балів.

Максимальна кількість балів за один вид індивідуального завдання - 30 балів

Виконання індивідуальних самостійних завдань передбачають також можливість навчання з дисципліни на освітніх платформах, у форматі онлайн курсів, що дозволяє вдосконалити навички, покращити рівень знань та підвищити мотивацію для саморозвитку. Здобувачу пропонується самостійно обрати тематику онлайн курсу із переліку запропонованих та пройти курс за власним вибором. Після успішного проходження курсу треба завантажити сертифікат про успішно проходження курсу. Після отримання сертифікату здобувач має можливість отримати додаткові 10 балів до свого рейтингу з навчальної дисципліни. Перелік курсів:

1. Вступ до Конституційного право (URL: <http://surl.li/ospfw>).
2. Конституція України: абетка громадянина (URL: <http://surl.li/ospgg>).
3. Людина та держава. Правила гри (URL: <http://surl.li/hrdyw>).

14. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль знань за визначеними темами проводиться письмово у формі відповідей на теоретичні питання або розв'язання практичних завдань, виконання тестів, тощо.

При виконанні модульних завдань оцінюванню підлягають теоретичні знання та практичні навички, яких набули студенти після опанування певного модуля.

Критеріями оцінки правильності виконання модульних контрольних завдань є:

№ п\п	критерії оцінки знань студента виявлених під час проведення модульного контролю	кількість балів
1.	студент в процесі письмової відповіді дає правильні відповіді на всі поставлені запитання , виявляє високий рівень знань теоретичного та нормативного матеріалу. Викладає свою відповідь системно та логічно, упевнено і правильно аргументує власну позицію, робить висновки, тощо; або відповідає на тестові завдання з використанням комп'ютерної техніки на відповідну кількість	25 балів
2.	студент має належний рівень знань теоретичного та нормативного матеріалу, на поставлені запитання відповіді дає, переважно, правильні, однак допускає певні неточності у визначеннях правових категорій, не завжди належно (коректно) аргументує відповідь або правильно відповідає лише на половину поставлених запитань , тощо; або відповідає на тестові завдання з використанням комп'ютерної техніки на відповідну кількість балів	15 балів
3	студент має задовільний рівень знань теоретичного та нормативного матеріалу, на поставлені запитання відповідає, але не на всі, допускає певні неточності у визначеннях правових категорій, не завжди належно (коректно) аргументує або правильно дає відповідь на 1/3 (одну третину) поставлених запитань, тощо. Або відповідає на тестові завдання з використанням комп'ютерної техніки на відповідну кількість балів	10 балів
4.	студент дає неправильні відповіді на поставлені запитання, виявляє неналежний рівень знань теоретичного та нормативного матеріалу, неспроможний послідовно і правильно аргументувати свою відповідь або взагалі не в змозі відповісти на поставлені запитання , тощо.	0 балів

15. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Підсумковий семестровий контроль з навчальної дисципліни «Конституційне право України» проводиться у формі екзамену

Форма проведення *екзамену*, зміст і структура екзаменаційних білетів (контрольних завдань), вагомість співвідношення видів оцінювання визначаються кафедрою права.

Екзамен оцінюється у 100 балів, на який виноситься весь обсяг навчальної дисципліни та розподіляються між кількістю питань.

ЗАГАЛЬНА ПІДСУМКОВА ОЦІНКА по дисципліні = це середнє арифметичне між результатами поточних досягнень (РПД) за 3-й семестр та результатами підсумкового контролю (екзамену) (РПК).

Обраховується по формулі:

(РПД 3 семестр + РПК) : 2 = загальна оцінка

Наприклад:

– за 3-й семестр студент набрав 160 балів ($160:2,18 = 73$ бали);

– за відповідь на екзамені студент одержав 82 бали.

Підсумок: $(73+82) : 2 = 78$ балів (бал, який проставляється в залікову книжку студента, у перерахунку на традиційну оцінку це добре (С)).

Поточний контроль – це оцінювання навчальних досягнень студента (рівень теоретичних знань та практичні навички з тем, включених до змістових модулів) під час проведення аудиторних занять, організації самостійної роботи, на консультаціях (під час відпрацювання пропущених занять) та активності студента на занятті. Поточний контроль реалізується у формі опитування, виступів на семінарських заняттях, експрес-контролю, контролю засвоєння навчального матеріалу, запланованого на самостійне опрацювання студентом тощо.

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

- усна доповідь;
- доповнення, запитання до того, хто відповідає;
- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття;
- аналіз законодавства та монографічної літератури;
- письмові завдання (тестові, контрольні, творчі роботи, реферати тощо);
- самостійне опрацювання тем;
- підготовка тез, конспектів навчальних або наукових текстів;
- систематичність роботи на семінарських заняттях, активність під час обговорення питань;
- опрацювання теоретичного матеріалу та вирішення практичних завдань за допомогою платформи Google Classroom.

Студент допускається до семестрового контролю, якщо він виконав всі види робіт, які передбачені силябусом навчальної дисципліни та відвідав всі аудиторні заняття, які передбачені розкладом.

Система ліквідації академічної заборгованостей має такий зміст:

– студент, який набрав за результатами поточного і підсумкового контролю від 35 до 59 балів, після належної підготовки має право повторного складання екзамену;

– студент, який набрав за результатами поточного і підсумкового контролю від 0 до 34 балів тобто менше 50% кількості балів, достатніх для отримання задовільної оцінки, зобов'язаний пройти повторний курс вивчення дисципліни перед повторним складанням екзамену.

16. Питання на екзамен по дисципліні «Конституційне право України»

1. Поняття, предмет конституційного права України як галузі права.
2. Метод конституційно-правового регулювання.
3. Система конституційного права України.
4. Конституційно-правові норми: поняття, особливості, види.
5. Конституційно-правові відносини: поняття, особливості, види.

6. Суб'єкти конституційно-правових відносин.
7. Об'єкти конституційно-правових відносин.
8. Джерела конституційного права України як галузі права.
9. Конституційне право України як наука та навчальна дисципліна.
10. Поняття Конституції як Основного Закону суспільства і держави.
11. Юридичні властивості конституцій.
12. Класифікація конституцій.
13. Функції конституцій.
14. Загальна характеристика чинної Конституції України.
15. Порядок прийняття Конституції України, внесення в неї змін та доповнень.
16. Інститути конституційного права України: поняття і види.
17. Поняття конституційного ладу та його співвідношення із суспільним ладом.
18. Поняття та ознаки засад конституційного ладу України.
19. Система принципів, що складають засади конституційного ладу України.
20. Конституційні принципи народного та державного суверенітету, їх зміст та співвідношення.
21. Україна як демократична, правова, соціальна держава.
22. Конституційний принцип поділу влади: його зміст та реалізація в Україні.
23. Конституційний принцип найвищої соціальної цінності людини: його зміст та значення для розбудови України як правової, демократичної держави.
24. Конституційний принцип політичного, економічного та ідеологічного плюралізму в Україні.
25. Конституційні принципи верховенства права і законності: поняття і співвідношення між ними.
26. Конституційно-правове регулювання державних символів України.
27. Конституційно-правова відповідальність: поняття, особливості, види.
28. Поняття і принципи громадянства в Україні.
29. Набуття громадянства України.
30. Припинення громадянства України.
31. Органи, які беруть участь у вирішенні питань громадянства та їх компетенція.
32. Поняття правового статусу особи та його елементи.
33. Конституційні принципи правового статусу особи в Україні.
34. Поняття і найважливіші властивості основних прав і свобод громадян України. Їх класифікація.
35. Громадянські (особисті) права громадян України: поняття та види.
36. Політичні права громадян України: поняття та види.
37. Економічні й соціальні права громадян України: поняття та види.
38. Культурні й екологічні права громадян України: поняття та види.
39. Механізм реалізації основних прав і свобод громадян України: поняття та структура.
40. Гарантії реалізації основних прав і свобод громадян України: поняття і види.
41. Конституційні обов'язки громадян України: поняття, ознаки, види.
42. Конституційно-правовий статус національних меншин в Україні.
43. Основи правового статусу іноземців та осіб без громадянства в Україні.
44. Конституційні права, свободи та обов'язки іноземців та осіб без громадянства в Україні.
45. Конституційно-правовий статус біженців в Україні.

46. Громадські об'єднання в Україні: поняття, ознаки, види, принципи діяльності.
47. Порядок утворення і припинення діяльності громадських об'єднань.
48. Конституційно-правовий статус політичних партій в Україні.
49. Конституційно-правовий статус громадських організацій в Україні.
50. Конституційно-правовий статус релігійних організацій в Україні.
51. Поняття, види і предмет референдумів в Україні.
52. Порядок підготовки, проведення референдуму, а також визначення його результатів.
53. Поняття виборів та виборчого права.
54. Виборче законодавство та виборчі системи в Україні.
55. Конституційні принципи виборчого права в Україні.
56. Загальна характеристика виборчого процесу в Україні.
57. Конституційно-правовий статус виборчих комісій в Україні.
58. Порядок виборів народних депутатів України.
59. Порядок виборів Президента України.
60. Порядок виборів депутатів місцевих рад.
61. Порядок виборів сільських, селищних, міських голів.
62. Конституційна форма правління в Україні.
63. Конституційно-правовий статус Верховної Ради України.
64. Порядок формування та структура Верховної Ради України.
65. Функції та компетенція Верховної Ради України.
66. Конституційно-правовий статус комітетів Верховної Ради України.
67. Порядок роботи Верховної Ради України, його нормативне регулювання.
68. Загальна характеристика конституційно-правового статусу народних депутатів України.
69. Права, обов'язки та гарантії діяльності народних депутатів України.
70. Конституційно-правовий статус Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.
71. Функції та компетенція Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.
72. Конституційний статус Рахункової палати України.
73. Конституційно-правовий статус Президента України.
74. Функції та компетенція Президента України.
75. Підстави дострокового припинення повноважень Президента України.
76. Правові акти Президента України.
77. Конституційний статус РНБО України.
78. Конституційно-правовий статус Кабінету Міністрів України.
79. Склад, структура та порядок формування Кабінету Міністрів України.
80. Функції та компетенція Кабінету Міністрів України.
81. Правовий статус Прем'єр-міністра.
82. Парламентська відповідальність Кабінету Міністрів України.
83. Підстави та порядок припинення повноважень Кабінету Міністрів України.
84. Конституційно-правовий статус центральних органів виконавчої влади.
85. Конституційно-правовий статус місцевих державних адміністрацій.
86. Конституційно-правовий статус органів судової влади в Україні.
87. Конституційні принципи судочинства в Україні.
88. Судова система України.
89. Суддівське самоврядування в Україні.

90. Конституційно-правовий статус суддів в Україні.
 91. Правовий статус прокуратури України.
 92. Поняття та види конституційного контролю.
 93. Органи конституційного контролю та їх повноваження.
 94. Сучасні моделі конституційного контролю. Об'єкти та суб'єкти конституційного контролю.
 95. Конституційний Суд України: склад, порядок формування, структура.
 96. Функції та компетенція Конституційного Суду України.
 97. Форми звернення до Конституційного Суду України.
 98. Конституційне провадження, його форми і стадії.
 99. Акти Конституційного Суду України.
 100. Конституційно-правовий статус суддів Конституційного Суду України.

17. Шкала відповідності оцінок: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

18. Рекомендовані джерела (література)

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
2. Європейська конвенція про громадянство від 07.11.1997 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_004#Text
3. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 04.11.1950 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text
4. Європейська Конвенція про громадянство. Міжнародний договір від 07. 11.1997 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_004#Text
5. Конвенція про статус біженців від 28.07.1951 р. URL: zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_011
6. Конвенція про кіберзлочинність від 23.11.2001 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_575#Text
7. Конвенція про статус апатридів. Міжнародний договір від 28 вересня 1954 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_232#Text

8. Декларація про державний суверенітет України від 16.07.1990 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55-12#Text>
9. Про проголошення незалежності України: Постанова Верховної Ради УРСР від 24.08.1991 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1427-12#Text>
10. Декларація прав національностей України від 01.11.1991 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1771-12#Text>
11. Про правонаступництво України: Закон України від 12.09.1991 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1543-12#Text>
12. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 року (зі змінами і допов.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
13. Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 року (зі змінами і допов.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text>
14. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 року (зі змінами і допов.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>
15. Кримінальний кодекс України від 04.04.2001 р. (зі змінами і допов.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>
16. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. (зі змінами і допов.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
17. Виборчий кодекс України від 19.12.2019 р (зі змінами і допов.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/396-20#Text>
18. Про місцеві вибори: Закон України від 14.07.2015 р. (зі змінами і допов.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/595-19>
19. Про вибори народних депутатів України: Закон України від 17.11.2011 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4061-17>
20. Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27.02.2014 р. (зі змінами і допов.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18>
21. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17.03.2011 р. (зі змінами і допов.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3166-17#Text>
22. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 р. (зі змінами і допов.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр>
23. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 09.04.1999 р. (зі змінами і допов.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14#Text>
24. Про Центральну виборчу комісію: Закон України від 30.06.2004 р. (зі змінами і допов.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1932-15#Text>
25. Про Конституційний Суд України: Закон України від 13.07.2017 р. (зі змінами і допов.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-19#Text>
26. Про громадянство України: Закон України від 18.01.2001 р. (зі змінами і допов.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2235-14#Text>
27. Про громадські об'єднання: Закон України від 22.03.2012 р. (зі змінами і допов.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4572-17#Text>
28. Про звернення громадян: Закон України від 02.10.1996 р. (зі змінами і допов.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/393/96-вр#Text>
29. Про імміграцію: Закон України від 07.06.2001 р. (зі змінами і допов.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2491-14#Text>
30. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства: Закон України від 22.09.2011 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3773-17#Text>
31. Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні: Закон України від 11.12.2003 р. (зі змінами і допов.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1382-15#Text>
32. Про органи самоорганізації населення : Закон України від 11.07.2001 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2625-14#Text>

Базова:

1. Пустовіт Ж.М. Актуальні проблеми прав і свобод людини і громадянина в Україні: навч. посіб. Київ: КНТ, 2019. 232 с.
2. Серьогіна С.Г., Любченко П.М., Лялюк О.Ю. Державне будівництво та місцеве самоврядування: посібник для підготовки до іспиту. Харків: Право, 2019. 212 с.
3. Бодрова І.І., Болдирєв С.В., Величко В.О. та ін. Державне будівництво і місцеве самоврядування в Україні: піручник / за ред. С.Г. Серьогіної. Харків: Право, 2018. 392 с.
4. Барабаш Ю.Г., Слінько Т.М., Летнянчин Л.І. та ін. Конституційне право України : посіб. для підгот. до іспитів. Харків : Право, 2018. 370 с.
5. Слінько Т.М., Дахова І.І., Летнянчин Л.І. та ін. Конституційне право України : навч. посіб. для підготовки до зовнішнього незалежного оцінювання. Харків : Право, 2019. 292 с.
6. Демків Р.Я. Конституційне право України : курс лекцій. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2017. 332 с.
7. Совгіря О.В., Шукліна Н.Г. Конституційне право України: Повний курс : навч. посіб. Юрінком Інтер, 2018. 556 с.
8. Конституційне право України : навч. посіб. для підготовки до іспитів/ упоряд. І.В.Тетарчук, Т.Є.Дяків. Київ : ЦУЛ, 2018. 218 с.
9. Федоренко В.Л. Конституційне право України : підручник. Київ: Ліра-К, 2017. 616 с.
10. Кафарський В.І., Припхан І.І. Конституційне право України у схемах : навч. посіб. Київ: Видавництво Ліра-К, 2016. 272 с.
11. Конституційне право України: прагматичний курс : навч. посіб./ за заг. ред. М.В.Афанасьєвої, А.А.Єзерова. Одеса : Юридична література, 2018. 256 с.

Допоміжна:

1. Адміністративно-територіальний устрій країн Європейського Союзу: навч. посіб. / Авт.-упоряд.: М. О. Баймуратов та ін.; за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка, М. К. Орлатого. Київ: НАДУ, 2015. 625 с.
2. Аніщук Н. В., Афанасьєва М. В., Бакаянова Н. М. Проблеми сучасної конституціоналістики: навч. посіб. Київ: Юрінком Інтер, 2018. 524 с.
3. Васильченко Г. Планування розвитку територіальних громад: навч. посіб. Київ: ВІ ЕН ЕЙ, 2015. 256 с.
4. Веніславський Ф. В. Конституційне право України в схемах і таблицях: навч. посіб. Харків: Право, 2014. 376 с
5. Івашова Л. М. Контролінг в органах державної влади й органах місцевого самоврядування: навч. посіб. Миколаїв: НАДУ, 2015. 175 с
6. Карий О. І. Місцеві ініціативи та залучення громадськості до здійснення місцевого самоврядування: навч. посіб. Київ: ВІ ЕН ЕЙ, 2015. 176 с.
7. Каркач П. М. Функції прокуратури України: навч. посіб. Харків: Право, 2015. 247 с.
8. Конституційне право України: прагматичний курс: навч. посіб. / М. В. Афанасьєва, Ю. Ю. Бальцій, Ю. Д. Батан [та ін.]; за заг. ред. М. В. Афанасьєвої, А. А. Єзерова. Одеса: Юридична література, 2017. 256 с.
9. Конституційні засади сучасного державотворення: навч. посіб. у питаннях і відповідях / Т. Є. Кагановська та ін.; за ред. Т. Є. Кагановської. Харків: Право, 2017. 303 с.
10. Мальчин Ю. М. Історія місцевого самоврядування України: навч. посіб. Київ: АМУ, 2015. 296 с.
11. Моделі та методи стратегічного управління в органах виконавчої влади України: навч. посіб. Чернівці: ЧНТУ, 2018. 152 с.
12. Мушенко В. В. Конституційне право зарубіжних країн: навч. посіб. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016. 227 с.
13. Наливайко Л. Р., Касяненко Є. В., Обушко В. В., Сеньків О. М., Чепік-Трегубенко О. С. Конституційне право України в тестових завданнях: навч. посіб. Дніпропетровськ: Дніпр. держ. ун-т внутр. справ, 2016. 432 с.

14. Нестерович В. Ф. Практикум з Конституційного права України: практ. посіб. Київ: Ліра-К, 2018. 640 с.
15. Савич С. С., Попов А. А., Пащук Т. В. Судочинство у Європейському суді з прав людини: навч. посіб. Луцьк: Вежа-Друк, 2017. 163 с.
16. Селіванов А. О. Конституційне правосуддя в Україні (авторський спецкурс): навч.-метод. посіб. Харків; Київ: Логос, 2017. 91 с.
17. Совгиря О. В., Шукліна Н. Г. Конституційне право України. Повний курс: навч. посіб. Київ: Юрінком Інтер, 2018. 556 с.
18. Чайковська Н. П. Захист права людини на безпечні умови життєдіяльності: основні завдання та повноваження державних органів: навч.-практ. посіб. Київ: Національна академія прокуратури України, 2017. 198 с.
19. Ющик О. І., Бошицький Ю. Л., Риндюк В. І. Конституційні основи розвитку законодавства України: навч. посіб. Київ: Юридична думка, 2015. 155 с.

Офіційні сайти державних органів:

1. www.rada.gov.ua/laws - офіційний сайт Верховної Ради України
2. www.court.gov.ua/dsa - сайт Державної судової адміністрації України
3. <http://www.nbu.gov.ua/nyub/index.html> - сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського
4. <http://www.president.gov.ua> – офіційний веб-сайт Президента України.
5. <http://www.kmu.gov.ua> –офіційний веб-сайт Кабінету Міністрів України.
6. <http://www.court.gov.ua/vscourt> – офіційний веб портал судової влади в Україні
7. <http://www.scourt.gov.ua> – офіційний веб-сайт Верховного Суду України.
8. <http://www.sc.gov.ua> – офіційний веб-сайт Вищого спеціалізованого суду з розгляду цивільних і кримінальних справ.
9. <http://www.minjust.gov.ua> – Офіційний веб-сайт Міністерства юстиції України.